Югары Чура авыл җирлеге башкарма комитеты
Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы
КАРАР

2020 елның 10 августы № 18

Эчке финанс контролен һәм эчке
финас аудитын гамәлгә ашыру
тәртибен раслау турында

Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру максатларында, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга таянып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2-1бюджет кодексының 5 пункты нигезендә, Кукмара муниципаль районы Югары Чура авыл башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " әлеге карарга кушымта нигезендә эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру тәртибен расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында һәм Кукмара муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Житэкчесе вазыйфаларын башкаручы
Югары Чура авыл башкарма комитеты: И.Н.Алексеев

Югары Чура авыл җирлеге
башкарма комитетының
2020 елның 10 августы, 18 номерлы
Карарына 1 нче кушымта

Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге тәртип Кукмара муниципаль районының Югары Чура авыл җирлеге башкарма комитетында (алга таба-авыл җирлеге) эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын оештыру һәм үткәрүгә карата таләпләрне билгели):

1.2. Әлеге Тәртипнең максаты булып тора:
- җирлек бюджеты акчаларын максатчан һәм нәтиҗәле файдалануны бәяләү;
- бухгалтерлык исәбе һәм хисаплылыкның дөреслеген раслау, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турында;
- бюджет законнарын һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы башка норматив актларны үтәүне бәяләү.

1.3. Эчке финанс контроле һәм эчке финанс аудиты җирлекнең вазыйфаи затлары тарафыннан, бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (алучыларга) һәм аларга караган җирлек бюджеты акчаларын алучылар, җирлек бюджеты керемнәре администраторларына, җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторларына карата башкарыла.

2. Эчке муниципаль финанс аудиты объектлары

2.1.Эчке финанс аудитының предметы булып җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан бюджет акчаларын баш бүлүче (алучы), бюджет керемнәренең баш администраторы, җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы (алга таба - аудит объектлары), шулай ук эчке финанс контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тора.

3. Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын оештыру.

3.1. Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын тормышка ашырганда тикшерүләр, ревизияләр, тикшерүләр (алга таба - контроль чаралар) үткәрелә):
- аерым финанс һәм хуҗалык операцияләренең законлылыгын, бюджет (бухгалтерлык) исәбенең һәм бюджет (бухгалтер) хисаплылыгының, бухгалтер (финанс) хисаплылыгының дөреслеген документаль һәм фактта өйрәнү буенча контроль гамәлләр башкару аңлашыла торган тикшерү;;
- контроль объекты эшчәнлеген комплекслы тикшерү аңлана торган ревизия, ул кылынган финанс һәм хуҗалык операцияләренең барлык җыелмасының законлылыгын документаль һәм фактта өйрәнү, аларны бюджет

хисаплылыгында, бухгалтер (финанс) хисаплылыгында чагылдыруның дөреслеге һәм дөреслеге буенча контроль гамәлләр башкаруда чагыла.;
- тикшерү, аның астында контроль объектының билгеле бер эшчәнлек өлкәсе торышына анализ һәм бәя бирү күздә тотыла.
Тикшерү, ревизия нәтиҗәләре акт белән рәсмиләштерелә, ә тикшерү нәтиҗәләре бәяләмә белән рәсмиләштерелә.
3.2. Эчке муниципаль финанс контролен (аудитын) гамәлгә ашыру буенча контроль чаралар расланган план нигезендә үткәрелә.
3.3. Эчке муниципаль финанс тикшерүе (аудит) чараларын планлаштыру элек үткәрелгән тикшерүләрнең нәтиҗәләрен исәпкә алып, бухгалтерлык исәбе регистрларын, норматив документларны, планлы, хисап мәгълүматларын, бюджет законнарын бозу очраклары, бюджет акчаларын максатсыз һәм (яки) нәтиҗәсез файдалану, бухгалтерлык (бюджет) исәбенең һәм хисаплылыкның дөреслеге, шулай ук вакытлы контрольнең елына 1 тапкырдан да ким булмаганлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.
3.4. Кирәк булганда, планнан тыш контроль чаралар үткәрелергә мөмкин.
3.5. Еллык тикшерү планы җирлек башлыгы тарафыннан раслана.
3.6. Планнан тыш тикшерүләр җирлек башлыгы йөкләмәсе буенча үткәрелә.
3.7. Планлы һәм планнан тыш тикшерүләр җирлек башлыгы чыгарган күрсәтмә нигезендә үткәрелә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә: контроль объектының исеме, тикшерелә торган чор, тикшерү темасы һәм нигезе, эш төркеме составы һәм тикшерү чарасын үткәрү вакытлары.
3.8. Контроль чарасын үткәрү турында контроль объекты язмача хәбәрнамә белән хәбәр ителә.
3.9. Планнан тыш тикшерү чаралары контроль объектының язмача хәбәрнамәсеннән башка үткәрелә.
3.10. Эчке финанс контролен оештыруны җайга сала торган нормалар эчке финанс аудитын оештыруга кагыла.
4. Эчке финанс контролен үткәрү.

4.1. Авыл җирлеге башкарма комитеты:
а) җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче буларак, эчке финанс контролен гамәлгә ашыра:
- чыгымнар буенча җирле бюджетны төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү һәм бюджет исәбен алып бару буенча Эчке стандартларны һәм процедураларны үтәү, әлеге баш бүлүче һәм аңа буйсынган җирле бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджет исәбен алып бару;
- бюджет акчаларын куллануның нәтиҗәлелеген һәм нәтиҗәлелеген арттыру чараларын әзерләү һәм оештыру;

б) җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы буларак, керемнәр буенча Эчке стандартларны һәм бюджетны төзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, бюджет хисаплылыгын төзүгә һәм бюджет исәбен алып баруга юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамәлгә ашыра.;
в) җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы буларак эчке финанс контролен гамәлгә ашыра, ул бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча Эчке стандартлар һәм бюджет төзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, бюджет хисаплылыгын төзүгә һәм бюджет исәбен алып баруга, әлеге җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы тарафыннан эчке финанс контролен гамәлгә ашыра.
4.2. Тикшерү чарасын үткәрүгә керешеп, тикшерү объектына тикшерү чарасын үткәрү турында күрсәтмә күчермәсе тапшырыла.
4.3. Эшче төркем җитәкчесе һәм әгъзалары хокуклы:
- контроль объектының территориясендә, административ биналарында һәм хезмәт биналарында булу;
-үз оештыру-техник чаралар, шул исәптән компьютерлар, ноутбуклар, калькуляторлар, телефоннар кертү, чыгару һәм алардан файдалану ;
- алырга, максатларына ирешү өчен, контроль чаралар барлык кирәкле документлар (белешмәләр, язма аңлатмалар һәм башка документлар);
- документларның күчермәләрен кәгазьдә дә, электрон рәвештә дә алырга һәм контроль чара материалларына җәлеп итәргә;;
- автоматлаштырылган системаларның мәгълүмати ресурсларыннан файдалану мөмкинлеген алу;
- тикшерелүче мәсьәләләрнең асылы буенча телдән аңлатмалар алырга.
4.4. Контроль чара барышында контроль гамәлләр үткәрелә.:
- бюджет (бухгалтер) исәбендә һәм бюджет (бухгалтер) хисабында кылынган финанс һәм хуҗалык операцияләренең Тулы, үз вакытында һәм дөрес чагылдырылуы, исәптәге язмаларны беренчел исәп документлары белән чагыштыру юлы белән;
-җирлекнең муниципаль милкендәге товар-матди кыйммәтләрнең, акчалата чараларның һәм кыйммәтле кәгазьләрнең факттагы булуы, сакланышы һәм дөреслеге, исәп-хисапларның, куелган товарларның, башкарылган эшләрнең һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең дөреслеге, чыгымнарны һәм финанс нәтиҗәләрен формалаштыру буенча операцияләрнең һәм финанс нәтиҗәләренең дөреслеге;
- контроль объектыннан бюджет (бухгалтерлык) исәбен һәм бюджет (бухгалтерлык) хисаплылыгын төзү һәм аларның торышын тикшерү;

- матди кыйммәтләр һәм акчалар хәрәкәтен, чыгымнарны формалаштыруның дөреслегенә, керемнең тулылыгына, акчанын һәм матди кыйммәтләрнең сакланышына һәм факттагы булуына, башкарылган эшләрнең һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең дөреслегенә агымдагы контрольнең булуына һәм торышына, дөреслегенә, чыгымнарны формалаштыруның дөреслегенә, керемнең тулы булуына, акчаның һәм матди кыйммәтләрнең саклануына һәм факттагы булуына, башкарылган эшләрнең һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең дөреслегенә, башкарылган эшләрнең һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең дөреслегенә агымдагы контрольнең;
- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтиҗәлелеге, адреслылыгы һәм максатчан характеры ;
- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәү;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыру (прогнозлау);
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен билгеләнгән ассигнованиеләрне тикшерү объекты карамагына бүлеп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслы һәм максатчан характеры ;
- бюджет сметаларының үтәлеше, агымдагы эшчәнлек, бюджет хисаплылыгы белән бәйле чыгымнарның нигезле булуы ;
- хокук бозуларны бетерү, матди зыянны каплау, алдагы тикшерү чаралары нәтиҗәләре буенча гаепле затларны җаваплылыкка тарту буенча контроль (аудит) объекты тарафыннан чаралар күрү.

Контроль чаралар барышында шулай ук персоналның эш вакытында эш урыннарында булуын һәм уку планының дәресләрне үткәрү графигы белән тәңгәл килүен тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

4.5 контроль чаралар расланган план нигезендә үткәрелә.

4.6.Тикшерү һәм ревизия нәтиҗәләре акт белән рәсмиләштерелә, тикшерү-бәяләмә.

4.7. Акт кереш, тасвирлау һәм йомгаклау өлешләреннән тора.

4.8. Тикшерү яки ревизия акты ике нөсхәдә төзелә һәм тикшерү чарасын гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар тарафыннан имзалана.

4.9. Тикшерү яки ревизия актының бер нөсхәсе контроль оешмасы җитәкчесен таныштыру турындагы билге белән комиссия рәисендә саклана, икенчесе, законнар нигезендә карарлар кабул итү һәм карау өчен, администрация башлыгына җибәрелә.

4.10. Контроль объектлары (аларның вазыйфаи затлары) хокуклы:
а) күчмә тикшерүләр (ревизияләр, тикшерүләр) кысаларында үткәрелә торган контроль объекты эшчәнлеген фактта өйрәнү (тикшерү, инвентаризацияләү, Күзәтү, яңадан исәпләү, экспертиза, тикшерү, тикшерү, контроль үлчәү (үлчәү) буенча контроль гамәлләр үткәргәндә катнашу, тикшерү чарасы барышында өйрәнелергә тиешле темага һәм төп мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирү;
б) контроль органы һәм аның вазыйфаи затларының Россия Федерациясе законнарында һәм башка норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бирергә;
в) тикшерү, ревизия (тикшерү) нәтиҗәләре буенча рәсмиләштерелгән каршылыкны язмача тикшерү органына (бәяләмә) тапшырырга.
4.11. Контроль объектлары (аларның вазыйфаи затлары) бурычлы:
а) контроль органы вазыйфаи затларының законлы таләпләрен үтәргә;
б) контрольлек итү органының вазыйфаи затларына контроль чаралар үткәрү өчен кирәкле язма яки телдән анлатмалар бирергә;
в) контроль чаралар үткәрү өчен кирәкле мәгълүматны, документларны һәм материалларны үз вакытында һәм тулы күләмдә тапшырырга;
г) күчмә тикшерү (ревизия, тикшерү) үткәрүдә катнашучы вазыйфаи затларга контроль объектлары биләгән территорияләргә һәм территорияләргә рөхсәт бирү, шулай ук экспертиза һәм тикшеренүләр объектларына керү мөмкинлеген бирү;
д) контроль чаралар үткәрүдә катнашучы вазыйфаи затларны, бүлмәләр һәм оештыру техникасы белән тәэмин итәргә, контроль чаралар үткәрү өчен кирәкле;
е) контроль чаралар үткәрүдә катнашучы вазыйфаи затларга фото-һәм видеога төшерү, әлеге вазыйфаи затларның гамәлләренең тавыш - һәм видеоязмалары турында хәбәр итәргә;;
ж) контроль чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган контроль объекты хуҗасы яки операторы булган мәгълүмат системаларыннан файдалану мөмкинлеген тәэмин итәргә;
з) тикшерү чарасын үткәрүгә комачаулауга юнәлдерелгән гамәлләр кылмаска (гамәл кылмаска)
4.12. Авыл җирлеге башлыгы ачыкланган җитешсезлекләрне бетерү буенча чараларның барышын контрольдә тота.
5. Эчке финанс аудитын үткәрү
1. Эчке финанс аудиты бюджет акчаларының баш администраторы җитәкчесенә, бюджет акчаларын бүлученең җитәкчесенә, бюджет акчаларын алучы җитәкчесенә, бюджет керемнәре администраторы җитәкчесенә,

бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы җитәкчесенә,
бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы җитәкчесенә
Формалаштыру һәм бирү эшчәнлеге булып тора:

1) бюджет акчаларын бүлүченең, бюджет акчаларын алучының, бюджет керемнәре администраторының, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторының (алга таба - бюджет акчалары администраторының), бюджет акчаларының баш администраторының (алга таба-бюджет акчалары администраторының) бюджет вәкаләтләрен үтәүне бәяләү нәтиҗәләре турында мәгълүмат, шул исәптән бюджет хисаплылыгының дөреслеге турында бәяләмә;

2) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү, шул исәптән бюджет акчаларын куллануның нәтиҗәлелеген һәм нәтиҗәлелеген арттыру турында тәкъдимнәр;

3) финанс менеджментының сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән карарларны үтәү нәтиҗәләре турында бәяләмә.

2. Эчке финанс аудиты максатларда гамәлгә ашырыла:

1) бюджет акчаларының баш администраторының, бюджет средстволары администраторының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган билгеләнгән хокукый актларда, үз бюджет вәкаләтләрен үтәүгә карата таләпләрне үтәү (алга таба - эчке финанс контроле) максатларында гамәлгә ашырыла торган эчке процессның ышанычлылыгын бәяләү һәм эчке финанс контролен оештыру турында тәкъдимнәр әзерләү максатларында башкарыла торган эчке финанс контроле ышанычлылыгын бәяләү (алга таба-эчке финанс тикшерүе);;

2) бюджет хисаплылыгының дөреслеген һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенең бюджет исәбен алып баруның бердәм методологиясенә, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән бюджет хисаплылыгын төзү, тапшыру һәм раслау тәртибенә, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 264.1 статьясындагы 5 пункты нигезендә кабул ителгән ведомство (эчке) актларына туры килүен раслау;

3) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү.

3. Эчке финанс аудиты структур бүлекчәләрнең функциональ бәйсезлеге принцибы нигезендә яисә эчке финанс аудитының федераль стандартларында каралган очракларда, бюджет акчаларының баш администраторы (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының вәкаләтле вазыйфаи затлары (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының, шулай ук әлеге статьяда каралган вәкаләтләрне тапшыру очракларында гамәлгә ашырыла, - бюджет

акчаларының баш администраторы (администраторы) яисә вәкаләтле вазыйфаи затлар (хезмәткәрләре) тарафыннан күрсәтелгән вәкаләтләр аңа тапшырыла.
4. Бюджет акчалары администраторы үз карамагындагы бюджет акчаларының баш администраторына яисә бюджет акчаларының әлеге баш администраторына эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.
5. Бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфатын, шулай ук активлар белән идарә итү сыйфатын, дәүләт (муниципаль) ихтыяҗларын тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу сыйфатын мониторинглауны үз эченә алган финанс менеджменты сыйфаты мониторингы үткәрелә:
1) тиешле бюджет акчаларының баш администраторларына карата билгеләнгән тәртиптә финанс органы (бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә итү органы);
2) бюджет акчаларының баш администраторы үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата билгеләнгән тәртиптә.
6. Финанс менеджменты сыйфаты мониторингын үткәрү тәртибен шул исәптән билгели:
1) финанс менеджменты сыйфаты күрсәткечләрен исәпләү һәм анализлау, күрсәтелгән мониторингны уздыру өчен кирәкле мәгълүматны формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре;
2) финанс менеджменты сыйфаты мониторингы нәтиҗәләре турында хисап формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре.
7. Тиешле бюджет акчаларының баш администраторы финанс органы (бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә итү органы) каравына үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджментының сыйфаты мониторингын үткәрү вәкаләтләрен тапшыру турында тәкъдим кертергә һәм финанс органы (бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә итү органы) белән килешенеп әлеге вәкаләтләрне әлеге финанс органына (бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә итү органына) тапшырырга хокуклы.